

vezilo

GLASILO DELOVNIH LJUDI DO BETI, KOMET

150 – letnica tekstilne industrije

Slovenska tekstilna industrija proslavlja letos svoj pomemben jubilej, 150-letnico, v spomin na začetek obratovanja ajdovske „cesarsko-kraljeve privatne mehanične predilnice“, ki je

bila prvi tekstilni industrijski obrat na Slovenskem.

Proslava je posvečena tudi 40-letnici velike tekstilne stavke leta 1936, ki je bila široka manifestacija ter skup vse slovenske tekstilne industrije.

Osrednja proslava 150-letnice je bila v Ajdovščini 16. 9. 1978 v organizaciji domačinov in jubilarov „Tekstilne“.

Proslave so se udeležile delegacije vseh tekstilnih tovarn Slovenije, veliko gostov iz republiških vodstev, kakor tudi delegacije in za razvoj tekstilne industrije pomembni posamezniki iz tekstilnih tovarn Jugoslavije. V proslavo je bilo vključeno tudi srečanje borcev bivšega goriškega vojnega področja ter krojačev in šivilj iz partizanskih delavnic.

Program proslave je bil zelo bogat. Slavnostni govor je imel tov. Vinko Hafner, predsednik republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije.

Delavci v tekstilni industriji pripisujemo tej proslavi velik

pomen, saj je tekstilna industrija po obsegu proizvodnje, ustvarjenem družbenem bruto proizvodu in številu zaposlenih že vrsto let na drugem mestu med industrijskimi panogami, takoj za kovinsko industrijo v Sloveniji.

V tekstilni industriji Slovenije je zaposlenih več kot 50.000 delavcev, kar predstavlja 15,9 % vseh zaposlenih v industriji. Med zaposlenimi je 40.000 žensk ali 76 % zaposlenih tekstilnih delavcev.

Kljub tako pomembnemu deležu tekstilne industrije ta ni ustrezno družbeno obravnavana. Povprečna letna stopnja rasti tekstilne industrije pada od 7 % na 3 %, osebni dohodek tekstilnega delavca je 17 % nižji od povprečnega osebnega dohodka industrijskega delavca, uvoz sodobne opreme je zelo težaven, v zadnjih letih so obremenitve močno narasle, razmerje kratkoročnih in dolgoročnih kreditov je za tekstilno industrijo prav tako manj ugodno kot za drugo industrijo itd.

Tekstilna industrija posluje v zadnjih letih v težkih razmerah. Akumulativnost je razmeroma nizka, zmanjšujejo jo še rastoče obremenitve uvoza surovin.

Ob takšnem stanju moramo v tekstilni industriji upoštevati in v praksi izvajati osnove srednjeročnega načrta SR Slovenije o nujnosti prestrukturiranja slovenskega gospodarstva. Prestrukturiranje tekstilne industrije moramo gledati skozi dvig tehnične opremljenosti, večje produktivnosti in proizvodnje zahtevnejšega izbora kvalitetne modne proizvodnje, v razvoju lastne surovinske osnove, s čimer bomo dosegli večjo konkurenčnost na svetovnem tržišču in s tem tudi boljši jutrišnji dan tekstilnega delavca.

JOŽE DOŠEN

Pred 35 leti, 16. in 17. oktobra 1943, so v Dobrničju pri Trebnjem sredi vojne- ga viharja ustanovili Slovensko protifašistično žensko zvezo (SPZZ). Slovenske žene so na svojem prvem kongresu razpravljale predvsem o sklepih, ki jih je malo pred tem sprejel I. zbor odposlancev slovenskega naroda od 1. do 3. oktobra 1943 v Kočevju.

V zvezi s takrat najpomembnejšim sklepom, da je treba boj za svobodo dokončati in streti fašizem, so slovenske žene sprejele nase vrsto novih odgovornih obveznosti. Vedele so, da bo šlo v boj proti okupatorjem še več slovenskih mož in fantov, zato so jih morale nadomestiti pri političnem, gospodarskem in upravnem delu.

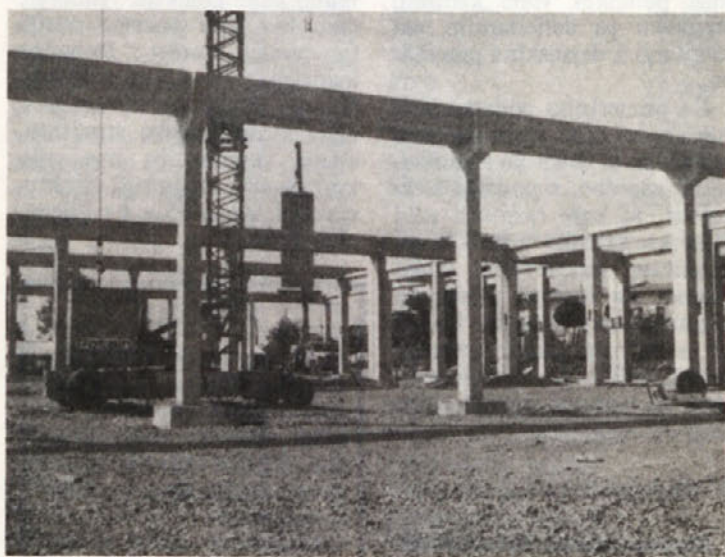
Po 35 letih spet v Dobrničju

Se bolj so poslej pomagale ljudski vojski in delale v narodnosvobodilnih odborih ter povsod v zaledju.

Prihajajoča svoboda, čeprav je bilo treba zanjo krvaveti še dobro poldrugo leto, jim je široko odprla vrata v javno in družbeno življenje.

Kočevski zbor je slovesno potrdil enakopravnost slovenske žene, ki si jo je priborila z orožjem v roki in se tako najbolj globoko vključila v zgodovinsko preobrazbo naše družbe.

Preživele udeležence tega pomembnega dogodka se bodo v nedeljo, 15. oktobra dopoldne, spet srečale v Dobrničju. Pričakujejo nad 300 gostov, med njimi 170 še živečih delegatk, ki so pred 35 leti postavljale temelje SPZZ, najbolj množične organizacije borbenih žena Slovenije. (Več na 5. strani pod naslovom „Svojemu narodu: kri svoje krvi...“)

Delavci gradbenega podjetja Pionir postavljajo betonske stebre nove kodranke. (Foto: B. Herak)

BESEDA O KADROVSKI SESTAVI – BESEDA O KADROVSKI SESTAVI – BESEDA O KADROVSKI SESTAVI

Kakovost kadrovskega sestava je v vsaki organizaciji združena dela eden izmed bistvenih dejavnikov njene uspešnosti, njenega razvoja in njene sposobnosti za življenje v naši skupnosti in prostoru.

In prav temu dejavniku posvečamo vse premalo pozornosti.

Samoupravni organi in organi upravljanja se odločajo o kadrovski problematiki vse preogostokrat brez strokovno pripravljenih in z objektivnimi podatki utemeljenih predlogov, seveda bolj po občutku ali vtisih posameznikov.

O dejanski kakovosti kadrov v velikih organizacijah združena dela premalo vedo. Spremljanje stanja in sprememb v kadrovski evidenci jim je le osnova predvsem za številčno

izpopolnjevanje sestava. Malo znani in premalo upoštevani pa so vzroki neuspešnosti pri delu, ki izhajajo bodisi iz neusklajenosti lastnosti delavcev z zahtevami njihovih delovnih nalog, bodisi iz neurejenih odnosov pri delu ali manjkajočega znanja itd. Osnova za najboljše kadrovski sestav in za usmerjeno in načrtno odločanje in delovanje na tem področju je poznavanje stanja kadrov.

III. KVALIFIKACIJSKI SESTAV DO „BETI“:

TABELA 3a: Kvalifikacijska struktura zaposlenih

Tabela je računalniški zapis in daje odnos med zahtevano kvalifikacijo po sistemizaciji in dejansko kvalifikacijo delavcev na teh delovnih mestih.

TABELA 4: Primerjalna tabela med zahtevano izobrazbo (kolona 1), dejansko izobrazbo (kolona 2) in republiškim povprečjem za tekstilno industrijo (kolona 3)

	1 Zahtevana izobr. %	2 Dejanska izobr. %	3 Repub. povp. %	4 Razmerje 2 : 1	5 2 : 3
VŠ					
ViŠ	1,1	0,5	0,7	45 %	71 %
SŠ	4,4	1,0	1,1	23 %	91 %
VKV	11,5	8,0	6,5	70 %	123 %
NSŠ					
PK	67,0	33,7	19,4	50 %	173 %
NK	15,6	56,3	72,3	360 %	78 %

Obrazložitev:

Iz zadnje kolone zgornje tabele je razvidno, da smo nekoliko pod republiškim povprečjem pri kadrih z visoko in višjo

izobrazbo, to pa zaradi tega, ker smo odmaknjeni od centrov, kjer so višje in visokošolske izobraževalne ustanove in zaradi težnje teh kadrov, da ostajajo v teh centrih.

Dejanska izobrazba	Zahtevana izobrazba		05 NSŠ	03 KV	02 PK	01 NK	Skupaj	%
	08 VŠ	07 ViŠ						
08 VŠ	6	2	0	0	0	0	8	0,5
07 ViŠ	6	9	2	0	0	0	17	1,6
06 SŠ	5	47	69	1	2	0	125	8,0
04 VKV	0	0	5	2	0	0	12	0,7
05 NSŠ	0	4	13	0	0	0	23	1,4
03 KV	1	6	70	32	0	0	491	31,6
02 PK	0	0	0	1	0	0	39	2,7
01 NK	0	1	21	2	2	25	833	53,6
Skupaj:	18	69	180	38	4	25	1552	
%	1,1	4,4	11,5	2,4	0,	1,6		

TABELA 3b:

Stopnje primernosti kvalifikacije	DO Beti %	08-07-06 %	05 in manj %
Primerna	33,1	33,0	33,2
za eno stop. nižja	18,6	21,7	18,0
za dve stop. nižja	41,2	6,7	48,4
za tri in več stop. nižja	6,9	38,6	0,4

Ugotovitve na osnovi tabel 3a in 3b:

- primerno kvalifikacijo po diagonali in nad njo ima 33,1 %
- za eno stopnjo nižjo kvalifikacijo od zahtevane ima 18,6 %
- za dve stopnji nižjo kvalifikacijo od zahtevane ima 41,2 %
- za tri stopnje nižjo kvalifikacijo od zahtevane ima 6,9 %

Če upoštevamo, da imamo postavljeno preveč zahtevno kvalifikacijsko strukturo v sistemizaciji in če toleriramo eno stopnjo nižjo izobrazbo kot še ustrežno, dobimo podatek, da je v Beti ustrezna zasedba

51,7 % kadrov. Iz tega sledi, da imamo skoraj več kot polovico neustrezne zasedbe, o čemer moramo voditi račun v srednjeročni kadrovski politiki in pri delu s kadri, če hočemo tudi v kadrovskem pogledu uspešno slediti razvojnim programom.

Tabela kaže tudi, da so zlasti velika odstopanja na delovnih mestih, kjer se zahteva visoka do srednješolska izobrazba in kjer se pojavlja celo do šest stopenj nižja izobrazba od zahtevane. Prav na teh mestih imamo 38,6 % delavcev, katerim manjkajo tri in več stopenj izobrazbe. To je več kot ena tretjina teh delavcev in menimo, da je to najbolj kritična točka kadrovske zasedbe.

Delavcev s srednjo šolo imamo več kot je republiško povprečje, precej več od povprečja pa imamo delavcev s kvalifikacijo. Ta pojav lahko razložimo z dejstvom, da imamo v Beti izobraževalni center, ki pospešeno izobražuje kadre s poklicno in tehnično šolo. Pri izobraževanju bi morali dati enak poudarek vsem kadrom, predvsem pa deficitarnim, sorazmerno z dejanskimi potrebami.

Če primerjamo podatke iz 4. kolone, ki kaže razmerje med zahtevano in dejansko kvalifikacijsko zasedbo, s podatki iz 5. kolone, ki kaže razmerje med dejansko zasedbo v Beti in republiškim povprečjem, lahko vidimo, da imamo prenapeto zahtevano sistemizacijo. Ta pojav je nastopil zaradi povezave med kvalifikacijo in nagrajevanjem po sumarni metodi rangiranja delovnih mest.

IV. Starostni sestav:

Razpon starosti vseh zaposlenih se giblje od 17 – 56 let v naslednjih intervalih:

- od 20 – 25 let – 22,3 %
- od 25 – 30 let – 19,9 % (Skupaj do 30 let 55,3 %)
- od 30 – 35 let – 13,3 %
- od 35 – 40 let – 12,7 %
- od 40 – 45 let – 9,8 %
- od 45 – 50 let – 5,7 %
- od 50 – 55 let – 2,8 %
- nad 55 let – 0,3 %

Iz tega sledi, da smo sicer še vedno mlad kolektiv, vendar ne tako kot smo prvotno mislili (povprečna starost „Pamučna industrija“ Duga resa je 38 let). Starejša skupina delavcev je z nižjo kvalifikacijsko strukturo, mlajša skupina pa ima višjo kvalifikacijo. Najmlajši strukturi sta: delavci s SŠ in kvalificirani delavci.

V SPOMIN

29. avgusta je minilo leto žalosti, odkar so na službeni poti tragično preminule delavke delovne organizacije Beti TOZD Dobova Jožefa Štingl, Marija Urek in Milkiča Antončič.

Umrle so, toda spomin nanje živi med nami.

Kolektiv Dobova

Jockey program

Do Mirne peči je samo še nekaj metrov makadama, sicer vas pripelje tja lepa asfaltirana cesta. Razpoloženje po poti vam pokvari le veliko smetišče, s katerega se vali gost, smrdeč, zadušljiv dim. Po odpadkih brskajo Romi in ni priporočljivo, da ustavite svoj avtomobil blizu njih. Otroci navalijo, prosijo za cigarete, zavlečejo se ti domala na zadnji sedež in še goreča cigareta v ustih ni na varnem. Borne pločevinaste bajte na obrobju Novega mesta so vse prej kot ponos, pričajo o neurejenosti, o lenobi, malomarnosti, o nemoči razreševanja problema Romov in

njihovih življenjskih navad.

Nekako na sredi Mirne peči stoji stavba naše TOZD Konfekcija, za katero so postavili žičnasto ograjo, da se ve, koliko zemlje jim pripada. Pred vodom je velik prostor, ki ga bodo preuredili v parkirne prostore in zelenice, kajti sedaj, takšen kot je, deluje vse preveč puščobno. Nerazveseljivo, nespodbudno, sivo, prašno, če že hočete.

Izdelovanje izdelkov iz Jockey programa je osrednje delo zaposlenih v tej naši konfekciji. Tako proizvajajo moške slipe in majice, bele in barvaste, iz stodstotnega bombaža.

Vsak čas pa bodo pričeli delati tudi pižame in jutranje halje iz polyestra. Izdelki iz Jockey programa so kvalitetni, narejeni po ameriški licenci, okusno pakirani, po znosni ceni, še posebej, ako se odločite za blago z napako. Beti je edini licenčni proizvajalec Jockey programa v Jugoslaviji, Intertrade pa ekskluzivni prodajalec, ki je razširil svojo prodajno mrežo v teh

slovenskih krajih: Murski Soboti, Gornji Radgoni, Mariboru, Ptuj, Ormožu, Ljutomeru, Ravnah na Koroškem, Slovenj Gradcu, Velenju, Žalcu, Celju, Krškem, Brežicah, Novem mestu, Ljubljani, Kranju,

Kipec Jockeya pozivlja pisarno tovariša Bevca, vodje TOZD Konfekcija Mirna peč, in zgovorno kaže, kaj je trenutno m i r n opeškim proizvajalcem glavno delo. (Foto: Janez Zele)

Škofji Loki, Radovljici, na Bledu, Jesenicah, v Kranjski gori, Trziču, Postojni, Ajdovščini, Idriji, Novi Gorici, Šempetru pri Gorici, Sežani, Kopru, Izoli, Piranu, Portorožu, Ilirski Bistrici, Kočevju, pa še na hrvaški Istri, in sicer: v Umagu, Poreču, Pazinu, Puli, na Reki, v Opatiji ter na otokih Rabu in Malem Lošinju.

Razen Jockey programa se ubadajo v Mirni peči še z izdelovanjem hlačk Nada, Nadja in Nadina, delajo pa tudi slip Boro in moške dolge spodnje hlače Rudolf.

Na kegljišču gostilne Novljan trenirajo dekleta v kegljanju, ker nameravajo povabiti na spopad kegljače iz drugih konfekcijskih TOZD: Čmornja, Metlike in Dobove. Štirinštirideset ljudi je bilo na sindikalnem izletu na Kozari in v Jesenovcu, kjer so si ogledali spomenike iz NOB, kaj bolj pomembnega pa se v Mirni peči ne dogaja.

Bo jesen bolj razgibana?

T. G.

Izpolnjevanje načrta '78

Je že oktober in pripravljati se je treba na izdelavo gospodarskega načrta za naslednje leto, določiti cilje, ki jih bo treba doseči, če bomo hoteli normalno poslovati pa še odvajati za razvoj delovne organizacije.

Prav je, da malce preanaliziramo poslovanje v tem letu, da zapišemo, kako dosegamo načrtovane postavke gospodarskega načrta 1978, do katerih smo prišli preko razprav na različnih sestankih in zborih delovnih ljudi. Podrobno smo obdelali proizvodne plane, realizacije in fiksne stroške po TOZD, sektorjih in službah. Tako ima vsaka TOZD obračunane rezultate na podlagi planiranih proizvodnih količin. To pomeni, da mora vsaka TOZD dosegati planirane količine izdelkov določene kvalitete, če hoče kriti fiksne stroške, ki ne smejo biti preseženi, in ustvariti ostanek čistega dohodka (dobiček), seveda pa je pogoj, da marketing sektor proda gotove izdelke. Kot vidimo, je vse tesno povezano in vsi skupaj tvorimo ce-

loto oziroma: vsakdo mora v redu opraviti svojo nalogo, če hočemo družno doseči pozitivne rezultate.

Poslužili se bomo številke, da bi nazorneje pokazali, kako dosegamo posamezne elemente načrta:

DOSEGANJE REALIZACIJE PO STRUKTURI PRODAJE:

v 000 din

PLAN ZA 8. mes.		doseženo 30. 8. 78	indeks
dom. kol.	148.955	156.697	105
žen. art.	66.481	61.289	92
moš. art.	22.306	25.123	113
otr. art.	34.474	35.436	103
kopalke	25.694	34.849	136
Jockey	16.990	19.406	114
Izvoz Z.	21.973	20.403	93
izvoz VZ.	13.246	17.471	132
Lon	1.068	673	63
Metraža	47.747	48.256	101
Preja	25.909	25.123	97
Volna	39.655	22.562	57
Trgovina	4.200	5.778	138
Ostalo	7.228	8.649	120
SKUPAJ:	326.971	325.018	99

DOSEGANJE FIKSNIH STROŠKOV 30. 8. 1978

	P LAN 1978 do skupinah art.	DOSEŽENO	INDEKS
Porabljeni material	20.385.904	14.294.966	70
Proizv. storitve drugih	3.851.000	2.777.951	72
Drugi mater. stroški	13.047.983	10.135.583	78
Amortizacija	24.245.607	15.279.648	63
Zakonske obveznosti	13.762.891	8.705.814	63
Pogodbene obveznosti	14.141.505	9.732.242	69
Osebnih dohodki	109.394.180	68.996.360	63
SKUPAJ – fiksni stroški in OD	198.872.105	129.922.564	65 %

Če pogledamo te številke, lahko vidimo, da se gibljemo v okvirih načrtovanega. To trdno drži za realizacijo, tudi fiksni stroški so v okviru planiranih, vendar pa moramo računati s tem, da bo gotovo prišlo do podražitev. Prav tako je treba ob koncu leta poravnati veliko računov, pa bodo zato fiksni stroški preseženi. Največja postavka pri fiksnih stroških so osebni dohodki. Vidimo, da smo plan dosegli, četudi kalkulativnih postavk nismo dvignili, ko smo načrtovali. Letos smo imeli vrednost točke vedno 100 %, celo nad sto, količnik K1, K2, K3 so bili tudi obvezno preko 100 %, tako da smo že dosegli načrtovane poprečne osebne dohodke 4.200 dinarjev. JURE OFAK

Odmevi z letne skupščine

Sindikalni delavci metliških tekstilnih podjetij so se sestali na skupščini odbora. Njen namen je bil oceniti dosedanje delo, več časa pa so porabili za razpravo o delu v naslednjem mandatnem obdobju. Skupščina je namreč izvolila novi devetčlanski dobor, predsedstvo in delegate za republiški odbor sindikata tekstilnih delavcev.

V razpravi so govorili o nezavidljivosti tekstilne panoge, še posebej grupacije trikotarjev. Dejstvo je, da ustvarja v naši občini dve tretjini družbenega bruto produkta prav tekstilna industrija, ki ima zato močan vpliv na družbeni in osebni standard prebivalstva v naši občini. Vsakomur je jasno, da tekstilna industrija ne dosega dohodka oziroma ostanka dohodka v tolikšni meri, kot je to možno v drugih gospodarskih panogah. V tekstilni industriji je več kot polovica zaposlene delovne sile ženske. Natančneje: sedemdeset odstotkov. Prav ta visoki odstotek zaposlenosti žensk pa še dodatno obremenjuje tekstilno industrijo. Ženske veliko izostajajo z dela zaradi porodniških dopustov ali zaradi nege družinskega člana. To pa je davek, ki ga plačujemo za biološko reprodukcijo naroda, zato bi morala o tem razmišljati širša družbena skupnost. Tudi izobraževanje in strokovno usposabljanje trpi, je enostransko, ker naša industrija skoraj ne potrebuje drugih poklicev kot tekstilce. Je pa še kup drugih nevšečnosti. Morali bi se zamisliti nad podatkom, da je od sto tridesetdeset upokojenih delavcev odšlo 66 % v pokoj invalidsko, pri ženskah pa se povzpne ta odstotek na sedemdeset. Ne bi globlje posegali v omenjeni problem; omenili bi le, da bo treba posvetiti več pozornosti preventivni zdravstveni zaščiti in zaščiti na delovnem mestu. Ugotovljeno je bilo tudi, da posluje tekstilna industrija zadnja tri leta v težkih razmerah. Zapisali smo že, da je akumulativnost nizka, tekstilno industrijo pa obremenjujejo rastoče obveznosti pri uvozu surovin in repromaterialov, ki so se povečale po letu 1975 za več kot 100 %.

Tekstilna industrija je, med drugim, najbolj obremenjena s prispevkom za manj razvite republike in

pokrajine, saj prispeva kar 23 % poslovnega sklada. Mar ni to nelogično?

V razpravi je bilo rečeno in sprejeto, da se bo sindikat tekstilnih delavcev boril za prestrukturiranje slovenskega gospodarstva, in sicer:

– obseg proizvodnje v tekstilni industriji naj se ohrani na sedanji ravni, vsako povečanje gre lahko samo na račun povečanja produktivnosti;

– osvoji naj se proizvodnja, ki bo služila potrebam pohištvene, stanovanjske in avtomobilske industrije;

– povečuje naj se izvoz na zahtevnejša tržišča;

– tekstilna industrija naj se postopoma preusmeri na domače surovine itd.

Dogovorili smo se tudi, da je potrebno spregovoriti o problematiki tekstilne industrije na kongresu slovenskih sindikatov, ki bo 25. in 26. oktobra v Mariboru. Kongresa se bosta udeležila tudi metliška delegata, ki bosta poskušala prikazati stanje tekstilne industrije v občini.

Opozoriti in zahtevati bi morali predvsem naslednje:

– cene domačih surovin se morajo uskladiti z ravnijo cen na svetovnem trgu, upoštevajoč primerne zaščitne carinske stopnje;

– preusmeri naj se davek na dohodek oziroma ustrezna carinska kvota v korist večjih izvoznih stimulacij – predvsem na konvertibilno področje – od tu je tudi večji del uvoza;

– tekstilna industrija naj bi imela pri kreditiranju razvojnih programov enake pogoje kot drugo gospodarstvo;

– pri poslovnih bankah se mora doseči izpeljava postopka inverzije kratkoročnih kreditov v dolgoročne s primerno obrestno mero;

– nujno bi bilo treba zmanjšati prispevno stopnjo za manj razvite republike in pokrajine;

– del obremenitev, ki nastanejo iz zaščite materinstva (biološka reprodukcija), je potrebno preusmeriti, preazporediti na širšo družbeno skupnost.

Proti koncu skupščine so opozorili delegati še na probleme, ki nastajajo v svobodni menjavi dela. Močno so se zavzeli za to, da je treba posvetiti več pozornosti obravnavi programov samoupravnih interesnih skupnosti. Razprave o tem bodo zdaj, jeseni.

T. M.

Sejmi, sejmi...

15. septembra je bila otvoritev Jesenskega mednarodnega velesejma v Zagrebu, ki nekako predstavlja začetek sejmskih prireditvev v jeseni.

Konfekcija „KOMET“ Metlika bo v tej sejmski sezoni sodelovala na več prireditvah. V Zagrebu, Sarajevu in Beogradu.

Zagrebski mednarodni jesenski velesejem prikazuje dosežke in novosti iz vseh panog gospodarstva in je še najbolj privlačen za široke množice.

V Sarajevu je prireditvev organizirana pod nazivom „KOMERCIALNI DANI TEKSTILA IN KOŽE“. Ta komercialna manifestacija je zaprtega tipa, namenjena izključno poslovnim ljudem iz proizvodnje in trgovine. Predvidena je za sklepanje poslovnih aranžmajev, ki naj bi imeli namen bolj oskrbovati tržišča z izdelki iz tekstila in kože. Organizirana je v prostorih sarajevske SKENDERIJE od 26. do 30. septembra.

„MODA V SVETU“ je naziv mednarodnega sejma oblačenja v Beogradu, ki ga organizirajo vsako leto v prvi polovici oktobra. Že sam naziv prireditve pove, da gre za ozko specializiran sejem, ki je za našo panogo velikega pomena. Razen poslovnih ljudi iz vse države obišče ta sejem tudi veliko število inozemcev. Je odprtega tipa in si novosti iz tega področja lahko ogledajo tudi vsi, ki jih to zanima.

S. Z.

Letos se srečujejo mnoga gasilska društva, zato je tudi „KOMET“ izbral svojo desetino. To ekipo sestavlja deset mladih deklet iz proizvodnje.

Konec junija se je pomerilo v znanju več ekip, med katerimi je bila edina ženska ekipa „KOMET“. Za tekmo vanje nas je pripravil Franc Bajuk. Osvojile smo tretje mesto, katerega smo bile zelo vesele. Vaj smo se udeleževale med delovnim in prostim časom. Dobljeno nalogo smo opravljale z veseljem in odgovornostjo. Ob tekmo vanju smo dobile svoje obleke in vse pripomočke, ki smo jih potrebovale.

Pred kratkim je bila v Metliki velika proslava ob obletnici XV. brigade SNOUB. Ker je bilo takrat tudi srečanje vseh gasilskih organizacij, smo bile tudi me povabljene v parado.

Že mineva leto dni, odkar sem v tej gasilski organizaciji, in upam, da bom vedno ostala zvest gasilec.

MARIJA LEŠČANEC

Vesti iz Kometa

Polletje je daleč za nami, vendar si še enkrat lahko osvežimo spomin in pogledamo finančne rezultate, ki smo jih dosegli v tem obdobju.

Celotni prihodek smo dosegli v okviru plana in je za 24 % višji kot v istem obdobju preteklega leta. Amortizacija je višja za 9 % in dohodek za 24 %. Ker so se zakonske in pogodbene obveznosti povečale bolj kot dohodek, je čisti dohodek večji le za 22 %. Ostanek čistega dohodka, v katerem je zajeto tudi regresiranje malic, znaša za prvo polletje 5.040 tisoč din in je za 31 % večji kot v prvem polletju 1977. Število zaposlenih se je povečalo za 2 % in znaša 428 delavcev. Povprečni mesečni osebni dohodki so bili v prvem polletju 4.010.— din in so za 23 % večji kot v istem razdobju preteklega leta.

Doseženi rezultati se ujemajo s planskimi predvidevanji, iz česar lahko sklepamo, da bodo tudi rezultati ob koncu leta v okviru plana.

A. T.

Kri svoje krvi

Ko se po 35 letih v dolenskem Dobrniču spet srečujejo delegatke prvega kongresa Slovenske protifašistične ženske zveze (SPŽZ), pozdravljamo delavci in delavke BETI METLIKA vse žene, ki so vsa leta revolucije veroval v zmago pravične stvari tudi v najtežjih dneh zgodovine slovenskega naroda. Takrat in pozneje jim ni bilo nobeno delo pretežko in nobena žrtev prevelika. Organizatorkam upora, odposlankam na Kočevskem zboru, delavkam in kmeticam, borkam, materam, ki so za svobodo žrtvovalle svoje otroke in vsem drugim delegatkam, graditeljicam ljudske oblasti in vsem našim delovnim ženam, ki so po končani vojni sledile klicu Partije, Osvobodilne fronte in ljudskemu socialističnemu samoupravljanju, naj

velja naš prisrčen pozdrav in zahvala za vse, kar so vgradile v temelje naše čvrste skupnosti!

Našim bralcem smo pripravili tudi ponaatis spominskega članka, ki ga je za oktobrsko številko „NAŠE ŽENE“ leta 1953 napisala sekretarka SPŽZ tovarišica Mara Rupena—Osolnik in mu dala naslov

„NAŠ PRVI KONGRES“

Jeseni 1943 smo prvič v svojem življenju zborovale slovenske protifašistke — ob prvem svitu svobode, takrat, ko se je s kapitulacijo Italije prvič tako jasno in odločno potrdila pravilnost poti, ki smo jo nastopili spomladi leta 1941 z odločnim oboroženim bojem proti okupatorju. Majhna in prijazna vasica — Dobrnič — na Dolenskem je sprejela drage gostje — najzavednejše slovenske žene in matere, ki so dale svojemu narodu največ, kar so dati mogle: kri svoje krvi. Od blizu in daleč smo prihitele. Dva dni smo preživele skupaj, dva dni dela in načrtov, velikih doživetij in nepozabnega borbenega navdušenja.

Takrat ko so se druga za drugo dvigale naše kmečke matere,

ki so tolikokrat ponoči vstajale zato, da so nam partizanom kuhale, prale, šivale, čez dan trdo delale in v mraku skrivaj hodile na sestanke — ter govorile o svojem delu, se nam je zdelo, da ni težav, ki bi jih ne zmogle.

Takrat, ko so požrtvovalne aktivistke naše junaške Ljubljane izročile zborovalkam pozdrave, je dvorana zagrmela. Vzkliki in ploskanje je pretreslo ozračje. Vsaka od nas je začutila ob sami besedi Ljubljana v srcu nekaj toplega, prijetnega. Vedele smo, da so žene in matere neuklooljive Ljubljane z nami. Vedele smo, da vsi okupatorjevi poizkusi niso in ne bodo uspeli, ker so srca ljubljanskih žena in mater naša.

„Do pasu in še čez mi je segla Sava, ko sem bredla čez njo. Mimo nešteti bunkerjev in zasedb sem hodila, skozi obroče sem se prebijala,“ je govorila mlada Milka iz Štajerske, „toda prišla sem. Vedela sem, da ve, zborovalke prvega kongresa slovenske protifašistične ženske zveze, čakate na pozdrave protifašistk zelene Štajerske“.

„Gorenjke niso mogle priti pravočasno na kongres. Padle so v zasedo in Švabi so ujeli ranjeno sekretarko,“ je povedal

kurir, ki se je bil s težavo prebil skozi sovražni obroč.

„Primorke so se morale vrniti, ker stare meje nikakor ni bilo mogoče prekoračiti,“ je govorilo drobno poročilo.

„Zaradi novih koncentracij sovražnih čet in težke ofenzive se delegatke iz Hrvaške, Like in Bosne ne morejo udeležiti Vašega kongresa“ so nam poročale sestre z bratskega Juga.

Nobenih prevoznih sredstev nismo imele. Pravzaprav nismo imele prav nič razen silne borbene volje udeležnik in toplega sprejema prijaznih, čeprav skromnih dolenskih vasi. In vendar je kongres bil! In vendar je kongres čudovito uspel. Na njem je prišla do izraza vsa veličina slovenske žene, ki je v borbi za svobodo našla svoje novo podobo. Naše žene in matere so pokazale tako visoko politično zrelost, da se je marsikomu, ki tega še ni poznal, zdelo to skoraj neverjetno.

Prvi kongres slovenskih protifašistk je bil krona našega dotedanega dela. Poleg tega smo bile vesele, da se svobodno gibljemo podnevi po vasi in da zborujemo v lepo okrašeni dvorani . . .

Na delovni akciji

Izvedela sem, da bo dala metliška občina nekaj brigadirjev v enomesečno delovno akcijo Šamac—Sarajevo 78. Bila sem vesela, ko mi je predsednica mladine povedala, da bom šla tudi jaz. Iz metliške občine je odpotovalo pet brigadirjev.

V brigadi nas je bilo trinosemdeset brigadirjev, kar trinadvajset pa jih je bilo članov ZK. Prišli so mladi iz Novega mesta, Trebnjega, Brežic, Krškega, Sevinice, Črnomlja in Metlike. Bilo nas je petindvajset deklet. Brigado je vodil Drago Kršinc, štirindvajsetletni študent organizacije dela iz Novega mesta.

Zbrali smo se v Novem mestu, naprej pa smo šli z vlakom. Med potjo smo se pogovarjali, peli, si pripovedovali šale, a tudi igranja na harmoniko ni manjkalo. Ob prihodu so nas na-

mestili v montažne hišice. Kmalu so se nam priključili še mladi iz drugih republik, tako da nas je bilo blizu petsto. Hitro smo navezali stike z drugimi brigadirji.

Pričelo se je delo. Vstajali smo ob štirih. Treba je bilo pospraviti postelje, se umiti, pozajtrkovati, dvigniti zastavo in oditi na traso. Popoldne smo imeli tečaje, seminarje, politična predavanja, predavanja za zidarje in tesarje in še celo vrsto aktivnosti. Zvečer pa smo pripravili kulturni program ali ples. Tekmovali smo, katera bri-

gada bo boljša. Proti koncu je bilo vedno težje, ker smo se zavedali, da se bomo morali ločiti, bili pa smo navezani drug na drugega. Ob proglasitvi smo bili veseli, saj je bila naša brigada Oton Župančič najboljša. Dobili smo priznanje za družbeno aktivnost, predlagali pa so nas tudi za zvezno priznanje Veljko Vlahović, štirikrat smo bili proglašeni za udarno brigado, devetindvajset brigadirjev je prejelo udarniške značke, petindvajset pa pohvale.

Ni mi žal, da sem bila v brigadi.

PAVLA JELENIČ

Mladinske delovne akcije so pri kraju. Belokranjska dekleta in fantje so sodelovali pri gradnji ceste v Črmošnjicah. Po končanem delu so obiskali tudi našo delovno organizacijo, ki jim je bila pokrovitelj. (Foto: Jure Matekovič)

VISOK

KRVNI PRITISK

B.CIBIC

(nadaljevanje iz prejšnje št.)

V žile se začno odlagati razni presnovki, predvsem apnenec, maščobe in holesterol. Končni rezultat tega procesa je zmanjšanje prožnosti žilnih sten, ki postanejo trše in se dodatno zožijo. Ko se nabere večja količina teh presnovkov, utegne priti do popolne zamašitve. Tkiva, ki ne dobivajo več krvi, odmrejo. Če se to zgodi v življenjsko važnem organu, so posledice zelo hude. Zapora žile v srcu povzroči hudo okvaro, ki ji pravimo miokardni infarkt in utegne biti v hipu smrtna. Zapora možganske žile se kaže z bolezensko sliko, ki ji pravimo možganska kap. Zapora žile na spodnji okončini je vzrok za nastanek gangrene (odmrtnje tkiv), ki nam je ne uspe pozdraviti z nobenim zdravilom in zahteva odstranitev (amputacijo) okončine. Malokdaj utegne telo popraviti vse posledice take zapore žile. Pogosto so posledice tako hude, da bolnik ostane trajni invalid. S sodob-

ZAHVALA

Ob boleči izgubi drage mame Danice Markovič se iskreno zahvaljujem osnovni organizaciji sindikata TOZD Konfekcija Metlika ter delavkam obeh izmen za podarjene vence in denarno pomoč. Hvala vsem, ki so nam izrekli sožalje, pospremili mamu na zadnji poti in vsem, ki so nam v težkih trenutkih stali ob strani.

Ljubica Čulik
z družino

ZAHVALA

Ob bridki izgubi našega dragega očeta Antona Kapušina se iskreno zahvaljujem vsem sodelavcem in sindikalnim organizacijam TOZD Kodranka in volna, Pletilnica in Konfekcija Metlika za podarjene vence. Hvala vsem, ki ste nam izrekli sožalje in ki ste našega očeta pospremili na zadnji poti.

Marija Kambič
Nada Fir
Jožica Gerksič

nim zdravljenjem pa zmoremo do neke mere in na nekaterih organih zmanjšati posledice zamašitve žil in nam danes uspe že znaten odstotek bolnikov vrniti v delovni proces, včasih celo na prejšnje delovno mesto. Kljub temu da more že zmerno zvišan krvni pritisk povzročiti hude okvare na srcu, ledvicah in možganih, je vendar res, da more trajati visok krvni pritisk včasih dolga leta brez hujše prizadetosti teh organov. To je velika izjema in zato ne kaže upoštevati teh rednih primerov pri naših načrtih zdravljenja bolnikov z visokim krvnim pritiskom.

Kolikšen naj bo normalni krvni pritisk?

da ne bo prišlo do bolezni, ki so posledica visokega krvnega pritiska. V prejšnjih desetletjih se je ukoreninila domneva, po kateri naj bi bila zgornja vrednost pritiska toliko nad 100, kolikor je bolnik star. Bolnik, star 70 let, naj bi imel zgornji pritisk 170. Preiskave zadnjih let pa so takšna gledanja ovrgle. Kaj pravzaprav povedo številke, s katerimi izražamo krvni pritisk? Krvni pritisk označimo z dvema vrednostma. Zgornji pritisk (sistolčni) izmerimo v hipu, ko srce potisne kri v žile. Spodnji pritisk (diastolčni) pove, s kolikšno silo kri pritiska na steno žil v času, ko je srčna mišica ohlapna.

Za merjenje krvnega pritiska uporabljamo aparate – afignomanometre. Aparat sestavljajo: navpično stoječa steklena gduirana cevka, ki ima na dnu rezervoar z živim srebrom. Cevka je spojena z gumeno manšeto, ki jo pri meritvah pritiska ovijemo okrog nadlehti. S črpanjem zraka v manšeto iz gumene bučke pritisk v manšeti naraste in vzporedno zraste tudi višina živega srebra v stekleni cevki. Brž ko sta pritisk v manšeti in pritisk krvi v žili enaka, slišimo s slušalko v komolčnem zgibu zvok utripalnice. To je zgornja vrednost krvnega pritiska. Vrednost spodnjega pritiska pa zabeležimo, ko ob spuščanju zraka iz manšete zvoka utripalnice več ne slišimo.

Poleg navedene oblike merilnika krvnega pritiska uporabljamo še druge, od katerih se je za domačo rabo najbolj obnesla tista z manometrom v obliki ure (sfigmomanometer na anaroid).

Po obsežnih statističnih raziskavah so strokovnjaki prišli do zaključka, da je za odraslega človeka srednjih let najprimernejši krvni pritisk 120/80 mmHg (milimetrov živega srebra – Hg – iz latinske besede

Hydrargyrum, kar pomeni živo srebro). Krvni pritisk navadno zdravniki imenujemo RR (po začetnicah priimka italijanskega zdravnika Riva Roccija). Idealni krvni pritisk naj bi bil celo nekoliko nižji, okrog 110/75 mmHg. Škodljivi učinki sistoličnega krvnega pritiska se začno zanesljivo kazati, če je ta vrednost nad 140 mmHg. Pri teh vrednostih je škodljivost sicer majhna. Čim višji je pritisk, tem hujše so posledice in pri vrednosti 180/100 so že velike.

Visok krvni pritisk zanesljivo skrajša življenje ker pospeši nastanek bolezni srca, možganov in ledvic, ker pospešuje razvoj arterioskleroze žil teh organov. Škodljivo delovanje visokega krvnega pritiska na žile je še večje, če se mu pridružijo nekatere bolezni, bolezenska stanja ali razvade, ki jih imenujemo dejavnike tveganja (rizične faktorje). To so v prvi vrsti povečana količina maščob v krvi, kajenje, sladkorna bolezen, debelost, povečana količina sečne kisline v krvi.

Število ljudi, ki zbolijo zaradi posledic visokega krvnega pritiska, je v tehnološko razviti družbi zastrašujoče. Zato ne preseneča, da se je razmahnil boj proti temu zlu. Svetovna zdravstvena organizacija daje boju proti tej bolezni tudi v letošnjem mednarodnem dnevu zdravljenja, ki ji pripada. Temu cilju je posvečeno vse leto tudi pri nas.

Letošnji prispevki skušajo izpopolniti po eno od vrzeli v poznavanju te bolezni. Najprej je statistično prikazano njeno stanje pri nas in v svetu. V naslednjih prispevkih so najprej nanizani vzroki za nastanek bolezni, zatem pa nujni ukrepi, da preprečimo njen nastop in še obveznosti, za uspešno zdravljenje posameznika. Ker visok krvni pritisk ni enovita bolezen, smo se v prispevkih dotaknili tudi grobe razdelitve bolezni in prikazali vsa različna pota njenega zdravljenja. Marsikdaj je pomembno ugotoviti, ali gre za tako obliko bolezni, ki jo lahko ozdravimo z operacijo. Točne diagnostične opredelitve visokega krvnega pritiska so sicer zamudne in za bolnika določena obremenitev. Tudi drage so, vendar pri nekaterih bolnikih neogibne.

Nadalje so prikazane tudi nekatere najpogostnejše posledice nezdravljenega ali zanemarenega visokega krvnega pritiska. Sem spadajo zlasti možganska kap in bolezen ledvic. Poleg začetnega zdravljenja in vzdrževanja izboljšanja z rednim jemanjem zdravil je pomembna tudi rehabilitacija pri hujših posledicah hipertoniije. Posebej je opi-

sana dejavnost v zdravilišču Radenska v Radencih, ki prerašča v naš republiški rehabilitacijski center za kardiovaskularne bolnike.

Posebno mesto med prispevki ima tudi opis zdravega načina življenja, ki je nujen in pomemben prispevek pri preprečevanju in zdravljenju zvišanega krvnega pritiska. Bolnik mora namreč pri vseh postopkih zdravljenja sodelovati in velikokrat tudi smiselno spremeniti celoten način življenja.

Na koncu – ne kot najmanj pomembno – je opisano sodelovanje „Lek“ – a v jugoslovanski akciji proti hipertoniiji, ki je zanimiv primer, kako bi lahko tudi farmacevtska industrija sodelovala v skupnih družbenih prizadevanjih za reševanje tega pomembnega zdravstvenega in socialnega vprašanja, saj zadeva in obvezuje zaradi svoje razsežnosti in zahtevnosti vso našo skupnost.

V letošnji akciji za odkrivanje bolnikov z visokim krvnim pritiskom naš cilj ne bo dosežen, če ne bomo vsakemu odraslemu Slovincu vsaj enkrat izmerili krvnega pritiska, pri bolnikih pa tolikokrat, kolikokrat bo potrebno.

Vzporedno s temi nalogami je naša dolžnost, da bolnike osveščamo o nujnosti zdravljenja bolezni že v tisti fazi, ko še nimajo težav. Samo tako bomo zagotovili uspeh zdravljenja in uresničili cilj: dolgo življenje v čim boljšem zdravstvenem stanju. Krog naših prizadevanj bo sklenjen šele, ko bomo v našo dejavnost zajeli tudi preprečevanje bolezni. Od tega smo pa žal še daleč.

Vsak bolnik z visokim krvnim pritiskom bo mnogo storil za svoje zdravje, če bo skrbel za pravilno težo, če bo užival manj slano hrano in če ne bo kadil. Tako pripravljen bolnik bo kmalu dobil zanesljivega zaveznika v svojem zdravniku v ambulanti splošne medicine – v zdravniku, ki je sprejel nenehni boj proti visokemu krvnemu pritisku za svojo stalno obliko dela. Ker je najbolj ogrožena starostna skupina ljudi od 25. – 50. leta, so naše besede s posebnim poudarkom namenjene prav tej skupini.

Bistvena spoznanja so stara in jih je opisal že Valvasor takole: „Zakaj po navadi je človeško zdravje ob zmernem in pravem varčevanju ali pri skromnih zalogah in življenjskih potrebščinah mnogo boljše kakor ob potratnem obilju ali kakršnem koli pretiravanju“.

(Valvasor V. J.: Slava Vojvodine Kranjske – LIII: Prebivalci Četrte petine ali Notranjske).

Viri so na voljo pri avtorju!

Denar pojedajo knjige

ŠTEFANIJA FRICE je zaposlena v Kometovi delovni enoti Stari trg štiri leta. Doma

je iz Dolenje Podgore, vasi, sedem kilometrov oddaljene od Starega trga. Na delo prihaja z motorjem.

– Imate družino?

– Šest otrok sem rodila. Deklici hodita v osnovno šolo, dve sta v medicinski srednji šoli, sin je končal gimnazijo, ena od hčera pa Poklicno šolo Beti.

Zdaj dela tu, v Starem trgu.

– Doma imate gotovo veliko dela?

– Hiša ima triindvajset hektarjev zemlje.

Ni vsa obdelovalna. Jeseni pobiramo krompir, zelje, fižol, če kaj ostane od jelenov, ki deljajo veliko škodo. Tudi medvedje in divje svinje.

– Kdo postori največ pri hiši?

– Mož. Je doma.

– Vaš zaslužek?

– Z dokladami vred dobim mesečno okoli pet tisoč dinarjev. Vse gre za šolanje otrok.

– Prostega časa nimate na pretek, kajne?

– Če ukradem delu kakšno minuto, berem časopis. Za kaj drugega ni časa.

– Ste bili kje na dopustu?

– Ne, nisem. Tudi v metliškem Kometu še nisem bila. Morje pa sem videla. Sindikat je pripravil izlet na Rab, v Selce. Sla sem. Bilo je lepo.

– Imate kaj živine?

– Pet glav. Tri krave in dva vola.

– Ste zadovoljni?

– Moram biti.

T. G.

Solidarno za Stanka

Na zboru delovnih ljudi TOZD Barvarna je bilo v začetku leta sklenjeno, da oddelamo dve prosti soboti

z namenom, da se delno povrnejo stroški zdravljenja sina Staneta Jurajevčiča. Na zdravljenje je moral v inozemstvo.

Nesreča nikoli ne počiva. Zgodilo pa se je tole. Stanko Jurajevčič, sin mehanika v barvarni, je pomagal pri pospravljanju drv. Trenutek nepazljivosti pa bi ga lahko stal – oko, v katerega mu je priletel košček lesa. Potrebna je bila zdravniška pomoč. Mali Stanko je moral po pregledih na operacijo, ki pa, žal ni uspela, in fant je iz dneva v dan slabše videl.

Nevarnost, da oslepi še na drugo oko, se je usodno bližala. Zdravniki so po pregledih ugotovili, da bo potrebna ponovna operacija. Toda doma, v Jugoslaviji, tega niso mogli narediti, zato je prav prišel nasvet dr. Jurekoviča, ki je Stanka napotil v inozemstvo, kjer je bil sam na specializaciji. Jurajevčičevi so sklenili poslati otroka v Nemčijo...

Po šestih tednih bivanja v tujini in po prestani operaciji se je stanje vidno izboljševalo. Zdaj hodi Stanko okoli

z zdravim očesom, na veliko veselje staršev in vseh, ki ga poznajo.

Njegov oče je rekel: „Ni važno, koliko je vse skupaj stalo, pomembno je, da je otrok rešen večne teme.“

Stroški zdravljenja v tujini so narasli na devet starih milijonov, zato tudi odločitev delovnih ljudi iz TOZD Barvarne o delu. In pohvale vredno je to, da ni na solidarnostno soboto nihče manjkal na svojem delovnem mestu.

ALOJZ KOČEVAR, delavec na „španrami“

Kjer se rojevajo stezniki

Pri Kvasici se odcepi cesta proti Staremu trgu in teče po gozdu, katerega posamezna drevesa že dobivajo jesenske barve. To je gozdna pot, dokaj dobro ohranjena. Kmalu po priključitvi ceste z Vinice zagledate Stari trg. S cerkvijo kot kraljico na vrhu in s pokopališčem ob njej. Z zvonika je lep razgled na Kolpsko dolino, videti je tudi splavarja, njegov splav, s pomočjo katerega se lahko prepeljete s slovenske na hrvatsko stran. Vsaki dve uri, toda pretiranega prometa ni. In če bi se res podali na tem kraju v bratsko republiko, bi vas kmalu pripeljala cesta z Lukovdol, rodni kraj pesnika Ivana Gorana Ko-

vačiča. Njegova poema Jama je brez dvoma najsilovitejša pesnitev o trpljenju ljudi med vojno.

Pa pustimo to. Namen moje poti v Stari trg je bil obisk Komete – delovne enote Stari trg. Tako piše na majhni, sramežljivi tabli pri vhodu, skozi katerega hodi vsak dan dvainštirideset delavk iz Starega trga, Radenec, Sodevec, Deskove vasi, Kovače vasi, Predgrada, Laz, Vrta, Brezovice, Nemske Loke, Zagozdca, Gornje in Doljne Podgore. V delovni enoti premorejo samo dva moška pa še od teh eden trenutno služi domovini. Pridne ženske roke šivajo nedrčke, steznike, steznik hlačke. Vse to jim pripeljejo iz Metlike skrojeno, predstavnice nežnejšega spola samo šivajo.

Zapletem se v pogovor s tovarišico Milko Mavrin, predelavko. Je zgovorna, nasmejana, četudi skupaj s sodelavkami pogreša skladiščne prostore, centralno ogrevanje pa še to in ono. Prostore ogrevajo s trajno gorečimi pečmi, tople malice pa jim pripravlja šolska kuharica. Z osnovno šolo lepo sodelujejo: pripravljajo skupne proslave, priskočijo si na pomoč, če je ta potrebna. Milka Mavrin je zadovoljna z zaslužkom, delav-

ke, s katerimi sem se pogovarjal, tudi. V glavnem so to kmečka dekleta in žene. Po delu, delajo v dveh izmenah, jih čaka doma kopica opravil. Na delo prihajajo s kolesi, mopedi, motorji, avtomobili, če ga katera premore. Prevoza nimajo organiziranega, tudi otroškega varstva ne. Matere se morajo znati: na otroke pazijo stari starši ali pa plačajo žensko, ki varuje. Ob vprašanju, kako aktivna je mladinska organizacija, se Milka Mavrin samo nasmehe: „Bolj malo jih je čuti.“ Tudi osnovne organizacije ZK nimajo, saj je med njimi samo en član Zveze komunistov, sidnikat pa se že bolj potrudil. Ženske gredo rade na izlete.

Da so o dogajanju v matični

delovni organizaciji dobro obveščene, so mi zatrdile. Vezilo dobivajo, ga tudi preberejo. V samoupravnih organih imajo svoje delegate, ki po sestankih izčrpno poročajo, tako da se, obkrožene z gozdom, v katerem ne manjka jelenov, medvedov in divjih svinj, ne počutijo odrezane od sveta.

Za hip se dotaknemo stanovanjskih problemov. Milka Mavrin pove, da težave obstajajo, vendar zakoliči besede o tem z vdanostjo: „Da bi gradili pri nas družbena stanovanja za naše delavce, je škoda misliti.“ Te ugotovitve ne komentira, temveč reče: „Pojdite v proizvodnjo in povprašajte še delavce.“

Pa sem šel.

TONI GAŠPERIČ

ZAHVALA

Ob nepričakovani izgubi naše drage mame Helene Šuklje se iskreno zahvaljujem sindikatu TOZD Barvarne za venec in cvetje, mestni godbi iz Metlike pa za igranje. Posebno pa se zahvaljujem sodelavkam in sodelavcem za izreženo sožalje in denarno pomoč. Hvala tudi vsem, ki ste pospremili našo mamo na njeni zadnji poti.
Anica Dokl

Komet ima svojo delovno enoto v Starem trgu. Stavba stoji na gričku, s katerega je lep razgled po dolini Kolpe. V notranjosti pa pridne roke deklet in žena šivajo nedrčke, steznike, steznik hlačke. (Foto: Branko Herak)

BETKO IMA BESEDO

Na Vinomerju se je zgodilo tole:

- Ne, hvala.
- Sok?
- Tudi ne, hvala.
- Morda tonic?
- Ne bi, ne.
- Kaj pa brinjevec, vinjak?
- Dajte, no, ne bi, hvala.
- S čim pa vam lahko pomostrežemo?
- Rada bi nekaj osvežilnega.
- Potem vam bomo pa kar okno odprli.

Posamezniki trdijo, da so dali za delovno-organizacijo dušo in srce. Šele zdaj je Betku jasno, zakaj se včasih ti individumi tako brezsrčno in brezdušno obnašajo.

So pa tudi posamezniki, ki izgorevajo na svojih delovnih mestih. Poklicni gasilec Martin Fir, imenovani Tine, bi rad imel seznam teh oseb, da bo lahko pravočasno ukrepal, če bi se do konca vžgali.

Vezilo, glasilo DO Beti in Komet ureja uredniški odbor: Toni Gašperič (glavni in odgovorni urednik), Slobodanka Videtič, Dragica Nenadič, Desimir Milovano-
vič, Cveto Rus, Zdenka Jarnjevič, Viktor Kozjan, Jože Gerkišič, Tone Omerzel, Ivi-
ca Rajgelj, Jožica Cigič, Zdenka Gerkišič, Branko He-
rak, Milena Pavuna, Zvonka Gorenc, Sonja Zorc, Marjet-
ka Zele, Milka Mavrin, Dalibor Hrste, Vera Kostelec, Martina Jakofčič, Ivan Bor-
darič in Irena Kostevc. Teh-
nična urednika: Dušan Pe-
zelj in Janez Pezelj. Vezilo
izhaja v nakladi 2100 izvo-
dov, in sicer enkrat na me-
sec. Priprava in stavek: ČZP
Dolenjski list, Novo mesto,
tisk: Knjižgotisk, Novo me-
sto. Naslov izdajatelja: Beti,
Tovarniška 2, Metlika.

ŠPORT

DOI ENJSKA LIGA

Končno je končana dolenjska košarkarska liga, ki jo lahko označimo kot zgrešeno tekmo-
vanje. Kvaliteta je bila slaba,
kar kaže na to, da moštvi iz No-
vega mesta in Metlike nista ime-
li pravega nasprotnika ter sta
med seboj odločili zmagovalca
lige. Tokrat je zmagalo Novo
mesto, ki je dvakrat tesno pre-
magalo Metličane. Metličani so
igrali v nepopolni postavi, poleg
tega pa so še slabo trenirali.

Na tretje mesto se je uvrstilo
moštvo Straže, sledi pa jim
Obutev. Moštvo Mirne je prič-
elo lepo, do konca tekmovanja
pa jim je zmanjkalo živcev. Naj-
slabše sta se uvrstili ekipi Semi-
ča in Žužemberka. Ocena za
košarkarje Metlike je: solidno;
četudi so posamezni igralci vze-
li ligo preveč lahkomišlno, bi
jim lahko služila kot odlična
priprava za slovensko ligo.

BARVARNA: ROSALNICE 10:5

Pisali smo že, da obstajata v
barvarni dve ekipi za igranje
malega nogometa. No, pa so se-
stavili moštvo in odigrali pri-
jateljsko tekmo z Rosalnicami.
Rezultat dobro govori o moči
ekipe iz barvarne, ki bo nasto-
pala tudi na mladinskih šport-
nih igrah. Poleg nogometa se
bodo barvarji pomerili v
kegljanju, šahu in namiznem
tenisu.

REKREACIJA ZA ŽENSKÉ

Po štirih mesecih premora je
telovadnica pri osnovni šoli po-
novno odprla svoja vrata za vse
tiste, ki bi se radi rekreirali. Ta-
ko, seveda, tudi za ženske. Na
prvi sestanek jih je prišlo kar
osemnajst, vendar pa to gotovo
še ni vse. Prav gotovo je še ve-
lika žena in deklet, ki dajo kaj
nase in ki se zavedajo, da ni za
gibčnost in vitkost nikoli pre-
pozno. Vse, ki bi se rade vsaj
malce razgibale, vabimo, naj
pridejo v telovadnico vsako sre-
do ob pol osmih zvečer.

DELAVSKE ŠPORTNE IGRE

Po mnogih uspešnih letih so
metliške delavske športne igre v
križi. Postavlja se namreč vpra-
šanje, če se bodo obdržale ali
ne. Velika škoda bi bila, če do
njih ne bi prišlo. Športniki Beti
so pripravljene in čakajo samo
še na poziv.

STEVICA MEDEK

Tovariš France Smole iz Ljub-
ljane je razstavljal dvajset akva-
relov z motivi Bele krajine in
Kolpe. Razstavo si je ogledalo
precej naših delavcev, naslednji
teden pa smo jo v veselje tam-
kajšnjih krajanov preselili v
Griblje. (Foto: Jure Matekovič)

Okoli avtomata z osvežilnimi
pijačami je dostikrat nastlano
kot v hlevu. Najdejo pa se tudi
tipi, ki hočejo s silo priti do de-
narja, posamezniki pa vržejo v
avtomat namesto dinarja kos
železa. Brezvestneže bi bilo
dobro zalotiti in jim izprašiti
hlače. Foto: Janez Zele

Vinomer je spet zaživel. Od 4.
septembra pa tja do 10. oktob-
ra prikazujemo našim poslov-
nim strankam modele iz
p o mladno-poletne kolekcije
1978. Po revijah pišemo za-
ključnice. Na revijah sodeluje s
svojimi modeli tudi Komet,
stranke pa seznanjamo tudi z
Jockey programom. Foto: Ja-
nez Zele

Vsi naši delavci so vključeni v
civilno zaščito, kajti s trudem
pridobljene dobrine je treba ču-
vati. Prav nič nenavadnega torej
niso vaje, ki se jih udeležijo vsi
zaposleni in na katerih praktič-
no preskusijo aparate, se sezna-
nijo z nudenjem prve pomoči,
da nas ne bi karkoli presenetilo.
Pričujoči posnetki so iz Mirne
peči in Dobove. (Foto: Janez
Zele)